

TISZDAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Egy negyedévre 1 forint Félévre 2 forint Megjelen minden vasárnap.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Csongrád, magtár-utca 41. hová az előfizetési- és hirdetési díjak, valamint a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.</p>	<p>HIRDETÉSEKET és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.</p>
--	--	--

A szüret.

Megtörtént ez is Urunk születésének 1892-ik évében s elmondhatjuk, hogy ilyen szüretre évtizedek óta nem emlékezünk, nem azért, mintha ez csak általában silány lett volna, de azért, minthogy ennél silányabbat még aligha ért meg a mostani időben élő ember.

Voltak fagyok, voltak jégverések, voltak apályok, de hogy ezen csapások után is valaki azt mondotta volna, hogy: ime hat hold termését viszem haza ezen edényben, mely edény lehet három hektoliteres s félig volt nem borral, nem letört ugynevezett csomiszolt törkölyös borral, de szőlővel csak.

Voltak oly jégverések, melyek részenként tönkre tették a szőlőket, de nem egészen pusztították el a termést! de még ilyenkor is a gyümölcsfák enyhelyében pár akónyi mustot szüretölhetett a szőlő-tulajdonos. Épen így a fagyáskor is maradt valami, de hogy egy holdnyi térségről egy garaboly szőlőt begészelt volna valaki, az éppen halatlan volt.

Elágaznak a vetemények ezen csapás fölött, minthogy némelyek a mult őszi korai fagyot mondják

az oknak — s némileg igazuk is lehet, — mások a peronospora viticola pusztítását — bár kevesen — állítják a csapás okául. Mind a két félnek igaza lehet, minthogy F. M.-nek szép termése volt, tehát ez azt bizonyítaná, hogy ő korán még a korai fagy előtt behúzatta szőlőjét, tehát a fagytól megmentett.

De kérjük, hogy mi az oka annak, hogy a szőlőrügyek rendszeresen 30 R. fok hideget is megbirnak, most pedig alig egypár fok hideg is tönkre tette.

Oka ennek igénytelen véleményünk szerint az, hogy a mult évben a peronospora megfosztván leveleitől a szőlővesszőket s így megfosztotta a megérhetéstől is s így — igen természetesen — az éretlen vesszőkön is tönkre tette a rügyeket s elpusztult a jövő termés is! de F. M. szőlője korán betakarítván, a rügyek megmentettek s így a föld alatt fejlődhetnek is.

Azonban a főbajt mi mégis a peronospora pusztításában leljük föl, mert hiszen igen sajátságosnak tűnik az föl, hogy az agyban illetve a tőkében elpusztultak a szemek, vagyis a rügyek, míg ellenben a szőlővesszők tetején pedig egészen ges szemek találtattak; tehát a pe-

ronospora pusztításának a tőkénél vagy közel a tőkéhez kelle mutatkoznia, hogy így a régi kezelés szerint ez évben termést nem nyerhetett a termelő. Tehát ezen csapást kellett volna elhárítani, de bizony ezt kevesen vették fogaratba a termelők! Hijában jóstolták az öreg S. és Cs. Kaszándraként, hogy ha az ég el nem fordítja rólunk e csapást, — miután ellenszere van — fordítsuk el magunk permetezés által. Alig néhányan fogadták el még akkor is, midőn már látták, hogy legelőször az öreg S. már alkamazásba vette a permetezőt, sőt sokan kinevették! . . . Lehet, hogy az ég elfordítja rólunk e csapást, mert hiszen azt lehetett észlelni, mintha nem szaporodott, hanem inkább fogyott volna e nyáron a peronospora (??) . . . Lehet, hogy a kétszer beállott rút bűdös köd által mára volt a peronosporának. Örven-denénk, ha jóslatunk nem teljesülne hogy a peronospora — ha nem védekezünk ellene — elpusztítja homoki szőlőinket! miután a filloxerától e talaj minősége szerint megvagyunk védve.

De hijába volt az öreg S. -nak minden okoskodása az egész elmúlt télen, hogy most nem metszhetjük

T Á R C Z A.

A szegény nép.

— Elbeszélés a munkásnép életéből.
(Folyt.)

Ők mentek a maguk útján, az emberek egy darabig követték őket a szemükkel, aztán megfordultak és haladtak tovább. Végre a harjujai udvarba léptek. Tina Kati bement és előmutatta az engedélyt.

Az ápoló megvakarta a fülét.
— Nincs elég baj az okosokkal, most még bolond is jön ráadásul. Már úgyis hatvan vannak. Dühös-e?

— Az ez, olykor nagyon is.
— Meg vagyunk ezekkel akadva. —
Már most hová tegyük?

A feleségére nézett, aki szintén a szobában ült.
— Hacsak a gyermekháza nem. Ott egy czella üres az Éva után.

A kaputól balra kicsiny épület volt, két szobából álló, ott laktak mind az öreg ápolónők és az apró gyermekek. Az előbbiek száma tizen, az utóbbiak húsz körül voltak. — Az első szobának egyik szögletében deszkából készített kis czella volt, örültek részére. Itt kapott helyet Mari, minthogy ez a czella véletlenül üresen állt.

— Meleg, rossz szagú levegő csapta meg őket, mikor az ajtó megnyílt, Tina Kati

majd elfulladt; keszkenője sarkát sokszorosan a szája és orra elé tette.

A gyermekek sirtak és incselkedtek.
— Elhallgattok kölykök! kiáltott az egyik asszony éles hangon.

A nagyobbak elnémultak és az érkezőket nézték; de a kisebbek egyre nyafogtak. Az előszobában néhány asszony gyapjút font, mások gyarattak. Az ajtó nyitva volt a másik szobába jobbra, ott egyidejűleg öt bölesőt ringattak. — A gyermekek üvöltöttek, a ringatók pedig daloltak, ha ugyan dalnak lehet nevezni az olyan egyhangú bömbölést. Közbe a kezükkel megmegtűzték a böleső végét.

— A mumus jön, a mumus jön, legyetek csöndesen.

A gyermekek vizes ruhái és pólyái kötélen függtek a két szobában. Erős szag áradt belőlük, amely mind jobban növelte a levegő fertőzöttségét.

Mari azonnal nyugtalan lett, mihelyt a küszöböt átlépte.

— El, el, el, nem akarok, nem akarok, el, el, el. . . nyöszörgött.

Az ápoló kinyitotta a czella ajtaját. Fekete sötétség tátongott szembe velük.

— Ide tegyék be szólott az ápoló.
— Nem én, nem én, nem, nem, nem . . . kiáltott Mari.

Hanem már benn volt és az ajtót bezárták.

Iszonyuan verte a falat és kiabált. Azon a különös hangon kiáltott ismét, amely nem

volt emberi panasz, sem állati ordítás, hanem mind a kettő együtt.

— Ehe, szólak az öreg asszonyok a gyermekekhez, most halljátok, ugy-e, hogy jön a mumus!

A gyermekek elfordították fejüket és behunyták szemüket. Nem kellett már a ringatóknak danelniük, vesztteg voltak, hogy alig lélegzettek.

Abba hagyták a beszélgetést azok a nők is, akik előbb fontak és gyartak. Mindazt az egy hangot hallgatták, amely mind a két szobát betöltötte s kihallatszott messze a ház tájékára s melyben mintegy az egész természet fájdalma nyilvánult.

Tina Kati elsőnek sietett ki az udvarra. A szobák rossz szaga a ruhán keresztül behatolt a szájába és orrába; szúrta és karcolta a torkát, csaknem megfulladt tőle.

Oda kellett mennie a kapuhoz és hányania. Mindaz, amit az nap evett, kijött és végül zöid epe. Szeméből özönnel folyt a köny arczára. Neki feküdt mellet a kapu-félfának és nyögött.

Egy ápolónő ott állt és nevette.
— Az az illat bántja, ugy-e, ha, ha, ha. Csak azért van, hogy nincs hozzászokva, aki megszokta, észre se veszi. Járt volna csak itt, amíg az az előbbi bolond itt volt, aki mindent maga alá rakott, majd lett volna mitől elájulni! Én nekem is háborgott a gyomrom néha, kivált mikor a czellát tisztogattuk, ámbar nem vagyok valami kényes természetű.

(Vége köy.)

szőlőinket a mult idők szabálya szerint, minthogy a rügyek mind a tőkén, mind a szokott metszésű csapokon elvannak romolva, tehát úgy metszünk, hogy hasznát vehessük, tudniillik a vesszők tetején, hol néhány szem illetve rügy épségben maradt. Ezen munkálkodását csak kevesen fogadták el az öregnek, sőt kinevették vele, hozzátéve, hogy van nekik annyi eszük mint az öregnek s metszettek a régi modor szerint.

Jósolták, hogy majd virágzaskor elhullik az a vessző tetején hagyott szőlő . . . s nem hullt el. Majd lefog az mind száradni a nyáron . . . s nem száradt le. Végre azt állították, hogy nem fog megérni ezen szőlő a tetőkön. Megérett s le is szüreteltetett s megeselekedte azt is, hogy az forr forraló esővekkal — illetve kotyogatókkal vagy hatvanakó bor négy holdról az öreg udvarán. Aki kételkedik ezen állításunkon, megtekintheti a hordókat, s biztosítunk bárkit, hogy az öreg nem fog kirudalni senkit aki meggyőződni akar állításunkról. Ugy látszik, hogy a szőlőtermelésnél a földolog a metszés inkább mint hogy le kell már ama nézetéről mondanunk, hogy apáink is így szokták, mert hiszen könnyű volt apáinknak ha kevés boruk termett is, mert akkor még nem volt Csongrád városra évi 42.000 — szóval negyvenkétezer frt fogyasztási adó kivétel, mint 1893. évre már ennyit követel a kormány azon jogokért, melyeket csak néhány évvel ezelőtt 8000 frtért hasznabéreltek.

Tehát a szőlőmetszés a földolog! Nem sajnált 10—15 frtot elkölteni az öreg S. arra, hogy tanulmányutat tegyen a mult évben az állam mintatelepére az úgynevezett Miklóstelepre a metszés és permetezés tanulmányozására! Talán csak akadt valaki, hogy megkérdezze az öregot, hogy mit tanulmányozott hát? . . . Senki! . . . vagy tán valaki megköszönte fáradozását s költséges utazását mindnyájunk érdekében? Senki . . .

Ha az ég kegyelme elfordítja rólunk a peronospora veszedelmét — mert hiszen emberi kezek nem igen fognak ellene működni — egyezikben a jövő télen bőven fogok értekezni a metszés minőségéről, s aztán én megleszek nyugodva, hogy amit tehettem, megtettem lakostársaimnak, s a kik azontúl is úgy okoskodnak, hogy; „öreg apáink is így szokták“ hát csinálják úgy, ha aztán panaszkodnak az ég mostohasága ellen, nem lesz igazuk.

Harmincz éve már, hogy gyakorolja az öreg S. a puttonozást! Vajjon hányan követik? Az öregnél egy 15—16 éves fiú szállítja a szőlőt a

taposó kádhoz; míg ellenben ezt a műveletet a szőlőbirtokosok a csöbörben két fogadott napszámossal teljesítik. Hajh! de öreg apáink is így szokták! Az ember nem barom, hogy a szokásból a vizivalúra szaladjon, mert ez úgy szokta, hanem okos lény aki képes fölfogni a hasznosabbat és helyesebbet. Ezeket mind sine irve mondtam el! hát bocsátnatot kérek érte, ha valaki találva érezné magát.

Lesznek még szavaim a szőlő helyes trágyázásáról is, hogy ne parajt neveljünk, hanem a szőlőgyökereit trágyázzuk s a nap heve által szivaszuk el a trágya hasznos humusát!

Bocsátnatot, hogy a szüretéről akarván írni, egyebekre is kiterjeszkedtem! . . . Máskor még többet!

Senex.

Kossuth ünnepély.

Az iparos ifjuság önképző és dalegyte f. hó 18-án d. u. 2 órakor tartotta diszközgyűlését a város közháza tanácstermében. A diszközgyűlésen iparos ifjuságunk nagy része mintegy tüntetőleg nem jelent meg. Iparossaink pedig tanubizonyosságát adták még nem jelenléssel annak, hogy a nemes a jó és a haza nagy fia iránt kevésbé tudnak lelkesülni.

A csekély számu jelenlévőket az egyesület elnöke Sövényházy Antal meleg szavakban üdvözölte, mit azonban tudósítónk későn érkezése miatt nem referálhatunk. Az elnök beszédét Ugray Albert az egyesület alelnöke folytatta következőkép:

Tisztelt közgyűlés.

A mai napon nagy nemzeti ünnep van Kossuth Lajosnak, a nemzet élő legnagyobb fiának, a turini remetének a 90-ik születés napját ünnepeljük mi, és velünk együtt a nemzet,

Aki ismeri a közel mult nemzeti eseményeket, aki ismeri alkotmányunk történetét, aki tudja mi az: rabláncz a nép kezén, aki tudja mi az: főlzabradulni, szabaddalenni, csak az tudja és érezheti, hogy ki ő nekünk: ki ő nekünk Kossuth Lajos akinek itt mindenki köszönheti a szabadságát és hazáját; mert Kossuth nélkül itt még ma sem lett volna vagy nem is lett volna hazánk.

Nincs Magyarországon oly intézmény melynek gyökerei ne nyulnának vissza a Kossuth által teremtett alakulásába, melyek úgy születtek, az ő ellenállhatlan varázserőjének bűvös hatalma alatt.

Neki köszönhetjük a jobbágyság főlzabradulását, neki köszönhetjük a törvény előtti egyenlőséget ő alkotta meg a sajtószabadságot; ő neki köszönhetjük, hogy Magyarországból önálló állam lett és hogy a nemzet egységes testté forrott egybe.

Nincs a magyarok történetében oly alak mely nemzetének felvirágzásán annyit fáradozott volna, mint ő. És ezeknek a fáradságoknak jutalma: a mai nemzedék hálatalansága.

Mert ami Nagyváradon, Temesvárt és több helyen történt, az a gyávaságnak oly tünete, melyet csak rút hálatalanság szülhet.

Alig hihető, hogy akadjanak Magyarországon magyarok, kik e gyalázzattól vissza nem riadnak, mint aminő abban a tényben rejlik, hogy Kossuth 90-ik születés napját megünnepelni vonakodnak

Pedig akadtak emberek Temesváron, Nagyváradon kik azt megeselekedték. Örök szégyen lesz ez a két város nevére. Lám a kormányparti főváros, hol nyolcz kormányparti képviselőt választottak, a mult héten — Kossuth Lajost nagy lelkesedés között diszpolgárrává választotta és kimondotta hogy a Hatvani-utczát Kossuth nevére fogja keresztelni.

Milyen vigasztalólag, mily üditőleg hatott ez a keblekre!

Tehát Magyarországon egyértelmű lelkesedéssel ünnepeljük meg nagy hazánkfiának 90-ik születés napját. A fővárosban, ugy

mint a vidéken örömmel van ma. Mindenki átérzi, hogy e nevezetes napon (19-én) látott először napvilágot Magyarország legnagyobb fia: Kossuth Lajos.

Az utolsó évtized alatt szereplő államférfiak közül egyik sem közelíti meg az ő nagyságát. Évszázadok nem teremtettek annyit mint Kossuthnak egy-egy szónoklata. A haza sorsáért való munkálkodásában ő fáradohatatlan volt.

És ő nem vár sem elismerést sem hálát.

De a tiszteletet neki meg kell adni, még annak is a ki nem vallja az ő politikai nézetét. A — nemzet csak önmagát tiszteli meg, a nagy emberei iránt tanúsított tisztelettel. A kegyelet melylyel Kossuth iránt viseltetünk, a legjobb biztosíték arra, hogy érdemesek vagyunk a nagy férfiak aldozatkézségére; Abban a pillanatban midőn a nemzet megfelelkezik, egyttal elveszti a jogot, hogy jótéteményben részesülhessen. Csakhogy hála Istennek, még ennyire nem jutottunk.

A mai nap a nemzet minden hű fiának kebléből csak egy sóhaj röpül ki, csak egy ima fog szállni az ég felé: éljen Kossuth Lajos!

A beszédek végezte után Kossuth Lajos hazánk nagy fiát nagy lelkesedéssel választották meg az egyesület diszpolgárrává, miről a megválasztottat sürgönyileg értesítették.

A gyűlés végeztével a gyűlés-teremből zenekar kíséretében a népkertben kivonulás történt, mely tekintve a kivonulók csekély számát nem valami impozáns volt.

A városi népkertben tartott népünnepségen a verseny-díjjakat a következők nyerték el:

A teke-verseny díja: (50 drb. fium szivar) Csanády Gyula ur, mint legügyesebb dobó nyerte el. Az orr-verseny díja: (1 orr csiptető és egy tubák szelencze) az előbbi Vladár N. ur, mint legnagyobb orrú, az utóbbi pedig Frank Zoltán ur voltak szerencések elnyerni. A kövér-verseny díja: (1 üveg budai víz), melyet Kaszaniczky Ferencz ur a sovány-versey díjját (1 drb. szalámi Oláh Lázár ur nyerték el.

A női szépség versenyere ugy mondhatjuk pályázó sem volt. De nemcsak pályázó nem volt, hanem az ifjuság által felkért bíráló bizottság sem jelent meg. Akadtak azonban a verseny-téren is yurik, kik csakhamar oda bírálták a női szépség verseny-díjját (1 drb. arany mellű) Ernyes M a r i s k á n a k.

A dalkar első felléptének még a délutáni szeszélyes időjárásunk is kedvezni óhajtott.

A délutáni órákban erős szélrohamok hajtották utczáinkon az annyira kedvelt por felleget, az eső pedig ritka csöppekben hullott alá, de az esteli órákban zavartalanul vonult közönségünk a népkert föutczáján a szinkörbe, aki e menetet látta előre sejtette hogy „nagy napra virradtunk“ a szinkörben hosszú terített asztalok nyultak végig, melyek egy pillanat alatt megteltek, s miután kevésnek bizonyultak, valóságos vadászat fejlődött ki minden üres székért, asztalért.

Még igen sokan el sem foglalták helyeiket amikor megszólt a helybeli dalárda Farkas Béla karnagy ur vezetése mellett. Közönségünknek ugy a dalkar működésével, mint a több egyéntől előadott sikerült szavallatok teljesen megnyerték tetszését.

Méltán feltűnt mindnyájunknak a vidékiek, kik nemcsak cigányaink játékában gyönyörködtök, hanem később bele melegedtek a tánczba is. Fogadják megjelenésükért e helyen is köszönetünket s azon ígéretünket hogy alkalomadtán viszonzni fogjuk szives látogatásukat.

A táncz 11 órakor kezdődött s ritka kedvvel, fesztelenséggel folyt tovább feltartóztatlanul. Megkondukt már a hajnali harangszó is s fel-felhangzott a pásztorok kürtje, mindön meg együtt voltunk.

E mulatság szunyadó társaséletünk ébredését látszik jelezni s a vigalom közepette csupán egy tudat fáj mindnyájunknak, hogy nem láthattuk körünkben a zsegebb ifjuságot oly számban képviselve, mint a milyenben pár év előtt is ily alkalomkor megjelenni szokott. Kik oly szép egyetértésben élünk egymással a nétköznap életben, miért nem vagyunk együtt a mulatságokon is? Minden neheztelés megszűnik, ha a kölcsönös engedékenységnek helyt adunk. A nyájas barátságos közlekedés a legnagyobb ellenségek

kezeből is kivesszi a fegyvert, s akik részt vettek a mulatságon, hirtül vihetik, hogy az „ifjusági egyesület“-ben társaséletünk e gőcz-pontjában e mulatság éjjelén megtörték az ellenszenv sugarai s feltáruult békés, örveudetes összképe jövő társaséletünknek.

A jelenvolt hölgy-közönség névsora a következő.

Asszonyok: Alács Péterné, Benedek Farkasné, Özv. Blázsik Istvánné, Bertus Bálitné, özv. Blázsik Pálné, Csanády Gyuláné, Fekete Rókusné, Gálfi Antalné, özv. Greskovics Andrásné, özv. Jelenfi Istvánné, Kádár Sándorné, özv. Kádár Jánosné, Krigler Lajosné, Kiss Istvánné, Körmöndy Károlyné. (Csany.) László Sándorné, Márkus Jánosné, Nagy Józsefné, Polyák N. Pálné, Pereip Istvánné, (Pest) Swarhcz Ignáczné, Sándor Jánosné, Simon Sándorné, Szakál Mátyásné, Szabó Jánosné Szokody Mátyásné, Turi Istvánné, Tóth Jánosné, Tóth Jánosné, Tanczos Mátyásné, Viktor Márkusné.

Leányok: Borbás Mariska, Bódi Erzsike, Bódi Juliska, Bene Mariska, Csernus Etelka, Csépe Luczika, Csányi Vilma, Cseh Veronka, Dallos Mariska, Dragalovics nővérek, Ernyes Mariska, Forgó nővérek, Gálfi Mariska, Gyergyádes Juliska, Gulyás Francziska, Kádár Terike, Kádár Rózsika, Krigler Rózsika, Kiss Mariska, Kacsinta Emike, László Málcsika, Lippai Bözsike, Márkus Mariska, Nyilas Etelka, Oláh Annuska, Patyi nővérek, Pap Bözsike, Piroška Rózsika, Poczik Rózsika, Swarhcz nővérek, Sági Zsófia, Szabó Erzsike, Turi nővérek, Tóth Terike, Vincze nővérek. i. r.

Ujdonságok.

— **Ünnepélyes isteni tisztelet.** Hazánk nagy fia Kossuth Lajos születésének 90-ik évfordulója alkalmából a róm. kath. főtemplomban a magyar haza boldogságáért Hegyi plebános fényes segédlettel ünnepélyes isteni tiszteletet tartatt. A város összes hivatalnokai jelen voltak az isteni tiszteleten.

— **A „polgári körben“** nagyon is sikerültnek mondható az ünnepség, melyet az egyesült ellenzék rendezett. Délután 4 órakor díszközgyűléssel kezdődött. Hol Hock János országgyűlési képviselőnk zsufoolt udvar — mondhatni több ezer polgár előtt tartott nagyszabású beszédet hazánk nagy fia Kossuth Lajosról. A gyönyörű beszéd a polgárságot könnyekig hatotta meg. Büszke lehet Csongrád város polgársága, hogy ily „aranyzájú“ képviselője van, a ki szónoklatának ily nagy mestere. Ezen beszédéről valami mameluk hirlaptudósító azt írta az „Egyetértés“-nek, hogy szeretett képviselőnk beszédében azt állította, hogy ő nem pártolja Kossuth Lajos elveit. Ezen állítást az illető bizonyos, hogy az újjából szop a ki, mert szertett képviselőnk a legnagyobb tisztelője Kossuth Lajos nagy hazánk fia elveinek. A tisztelt tudósítónak megszivleléseül pedig annyit mondunk, hogy hazudni nem illő. Hock János képviselő után Hegyi Antal plebános az egyesült ellenzék vezére lépett fel az emelvényre s nagy hatással beszélt az ünnepelt nagy hazafiról. Este a kör nagytermében s annak udvarán 200 teritékű bankett volt. Hock képviselő Kossuth Lajosra emelte poharát, utánna Hegyi Antal plebános Hock Jánost éltette; majd ismét Hock János képviselő a szép számban egybegyűlt polgárságra s végül ismét Hegyi Antal a szép számban jelenlevő hölgyekre emelte poharát. Erdemesnek tartjuk megjegyezni, hogy a délutáni közgyűlés táviratban üdvözölte a nagy hontalant.

— **Esküvő.** Rógán László helybeli iparos f. hó 28-án d. u. 5 órakor vezeti oltárhoz Kucepky János kedves leányát Mariskát. — Boldogságot kívánunk az új frigyehez

— **Köszönet nyilvánítás.** A 18-án rendezett néptünnepélyen kisorsolt tombola tárgyakhoz a következők voltak szivesek ajánlékaikkal járulni: Bagossy József ur 5 drb, Bagossy Gábor ur 1, Kucsera Márton ur 1, Sövényházy Antal ur 1, ifj. Szilber János ur 5, Kucsera Borbála asszonyság 8, Kammerer Pál ur 2, Cziner Sámuel ur 2, Engel Zsigmond 3, K. M. ur 3, Bojniczer A. ur 5, Várdi Jakab ur 1 drb. összesen 38 drb. tárgy, A melyekért a nemes-szívű adakozóknak az „Iparos ifjuság önképző és dal-egylet“ vigalmi bizottsága ez uton mond köszönetet.

— Lapunk mai számához a „Pesti Hir-

lap“ mellékiete van csatolva, melyre felhívjuk előfizetőink szives figyelmét.

— **Szerencse a szerencsétlenségben.** Bagi Imre pusztakengyelesi földbirtokos béresei csöves tengerit hordták le a hajóra, a béresek egyikével a gőzhajó állomásnál feldőlt a szekér s a béres a zsákok alatt maradt; azonban egy kis horzsoláson kívül komolyabb baja nem történt.

— **Másod-virágzás.** A jó idő kicsalta a gyümölcsfák virágait másodsor is sokak kertjeiben, de azt hisszük, ezzel vége is lesz a nyárnak mert mint már reggelenként érezni lehet, hűvösek az éjszakák és nyár uram sem legénykedhet soká, mert kiszorítja őt a szeptemberi őszi szél és a gyümölcsfák második virágja csak virág marad. — Különben az öregek állítása szerint a másodvirágzás hosszú őszt és kései telet jelent.

— **Villámcsapás.** A Szegvár felett vasárnap elvonult zivatar alkalmával az usztatói major egyik cselédlakház kéményén beütött a villám. A zápor elől a konyhába húzódtott négy embernek s a lakóknak az ijedség és nagyobb mérvű elábuláson kívül egyéb bajok nem esett. A villámcsapás következtében az épületen csak jelentéktelen kár történt.

CSARNOK.

„A haza veszélyben van!“

(Folyt. és vége.)

Semmit egyáltalában el nem mulasztotunk, mit ott a kedélyek megnyugtására tennünk lehetett, a nemzet szabadsága és jogainak határáig. Hanem hiszen az a különös, hogy egy nép kevesli a szabadságot melylyel bír s többnek kivására fegyvert ragad, kétes játékokat üz bár — az ily fegyvernek két éle van — ezt megtudom fogni, de mikor azt mondja valamely nép: nekem sok a te szabadságod, nekem nem kell a mit adsz, hanem megyek görbülni a régi abszolutis járma alá — ezt megfogni nem tudom.

A másik dolog ott lent a szerb lázadás.

Mi az okokat illeti erről uraim nincs mit mondanom mert itt a dialektikára nem nyilik többé tér. Magyarorszában különböző népek laknak, de a ki Magyarország belsejében külön országot akar alkotni az oly lázító, oly pártító, kinek statáriummal kell felelni.

Tehát mert a veszély nagy lehet, ha elhárítására nem készülünk mert minden szövetségi érintkezések mellett is élni nem fog azon nemzet, mint azon ember sem kit nem saját életereje, hanem csak másóknak gyámolítása.

Én uraim! ezennel egy egyszerű határozatra hívom fel önöket, felhívom önöket ezen határozatra: mondják ki önök azt, hogy azon rendkívüli körülményeket, melyeknél fogva ezen hongyülés rendkívülieg is összehivatott, méltó tekintetbe vevék, a nemzet el van határozva koronájának szabadságának, önállásának védelmére a

legnagyobb áldozatokat is meghozni és hogy e tekintetben oly alkut amely a nemzetnek örállását és szabadságát legkevésbé is sértethné egyáltalában el nem fogad, akár minden méltányos kívánatot akárki irányában is örökké teljesíteni kész, miszerint békét eszközölhessen ha lehet, vagy visszaverhesse a harcot ha kell! felhatalmazza a kormányt arra, hogy a szükséghez képest 200,000 fegyverest állíthasson, vagyis a jelen disponiblis haderőt 200,000 emelhesse s ezen első perczen 40,000 embert mindjárt kiállíthasson.

Uraim én abban a véleményben vagyok, hogy azon határozattól, melyet a ház — most indítványomra hozand, a nemzetnek jövőndő, e függ nemcsak, hanem nagy részben függ azon módtól is, miszerint a ház e határozatot hozni fogja.

Ha ma mi vagyunk a nemzet miniszterei, hoinap mások lehetnek, ez mindegy, a nemzet ezzel a miniszteriummal vagy másokkal, kell, hogy megmenthesse a hazát, de hogy akár ez a miniszterium, akár a másik menthesse, a nemzetnek erőt kell teremtenie. Azért minden balmagyarázat kikerülése végett egyenesen ünnepélyesen kérem, hogy midőn azt mondom: adja meg a képviselőház a 200,000 főnyi katonát, s az erre szükséges pénzerőnek előteremtését.

Uraim! mondani akartam még, ne vegyék e kérést a miniszterium részéről olyanak, mintha maga iránt bizalmat akarna szavaztatni. Nem! A hazának megmentését akarta megszavaztatni.

Kérni akartam még önöket uraim, hogy ha van valahol e hazában sajtó kebel mely orvoslásra — ha van kívánság mely kielégítésre vár: szenvedjen még egy kissé a kívánság; ne függesszük föl ezektől azt, hogy a hazát megmentjük.

Ezt akartam még kérni uraim. De önök föllálltak mint egyetlen férfiú és — én leborulok a nemzet nagysága előtt! És azt mondom: annyi energiát a kivitelben mint amennyi hazafiságot tapasztaltam a megajánlásban, s Magyarországot a poklok kapui sem dönthetik meg!“

Beküldetett.

Fekete fehér és sines damamst selymeket méterenként 1 frt 40 krtól 7 frt 10 krig (38 különböző fajtaban szalit egyes megrendelt egyes ö tönyökre, vagy egész végekben is postatár- és vámentesen **Hon euerg** (cs. kir. udvari szállító) selymgyára **Z. richbn.** Minták postafordulóval küldetnek, Svájcba intézett levelekre 10 brot bélyeg ragasztandó. (8)

Agitator.*

Ephileps a (eskor)
visszaesés nélkül gyógyítható.
A tudomány eme csodás sikere ezer és ezer alkalommal bebizonyult.
Bővebb értesítést ad levélpostabélyeg küldése mellett
„Office Sanitas“ Paris
30 Fauburg Montmartre
Felelős szerkesztő: SZILBER JANOS

A LEGJABB ÉS LEGOLCSÓBB

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP A

MAGYAR UJSÁG

Laptulajdonos: Dr. FENYVESSY FERENCZ orsz. képviselő

Előfizetési árak: 1 óra 1 frt, 1/4 évre 3 frt, 1/2 évre 6 f. t, 1 évre 12 fr
Egy szám ára 3 kr. vidéken 4 kr.

A „Magyar Ujság“ kiadóhivatala egész éves és féléves előfizetőinek azt az állandó kedvezményt nyújtja, hogy a „Magyar Ujság“

VALAMENNYI SORSJEGYEIRE,

melyek Magyarország és Ausztria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjából állanak és a magyar leszámítoló és pénzváltóbanknál letétbe helyezettek, játszának és évenként és csoportonként 65, tehát 130 huzásban részesülnek s csoportonként 3 és fél tehát összesen

7 millió nyereményre játszanak.

A „Magyar Ujság“ rendszeren 16 oldalnyi terjedelemben, de gyakran 20 és 24 oldalon jelenik meg és a rendszer gazdag rovatokon kívül állandóan két vezércikket, tárcza és ismeretterjesztő cikket és

KÉT KITÜNŐ REGÉNYT KÖZÖL.

melyek közül a negyedéves előfizetők 1 kötetet, a féléves előfizetők 2 kötetet és az egész éves előfizetők 4 kötetet kapnak, miután a lapban közölt kitünő regények külön kötet alakjában is megjelennek.

Mutatványszámokat ingyen küld a „MAGYAR UJSÁG“ kiadóhivatala

Budapest, IV. kerület, granátos-utca 1. sz.

A KOLERA

A legutóbb beérkezett hírek — sajnos semmi kétséget sem hagynak fenn az iránt, hogy a kolera immár Nyugat Európában is terjeszkedik. Előre látható tehát az a nagy veszély, mely az emberiséget e borzasztó betegség tovább terjedése által fenyegeti. Ugyanazért, csak helyeselni lehet a hatóságoknak serénységét, melylyel az óvintézkedéseket megteszik és melylyel az ismeretes óvszereket a közönség figyelmébe ajánlják. Orvosi tekintélyek állítása szerint

a legjobb óvszer a cognac.

Legjobban ajánljuk

GRÓF ESTERHÁZY GÉZA

száját gyártmányú cognacját,

mely francia mód szerint, idegen anyagok hozzá vegyítése nélkül tiszta borból készül, melynek jóságát és tisztaságát az a körülmény is igazolja, hogy a legutóbb tartott parisi egészségügy kiállításán az aranyérmes díszok-
levellel nyerte el a többi kiállításokon is, melyeken eddig részt vett, min-
denütt a legnagyobb kitüntetésekben részesült. 2-5

Központi iroda: Budapest, VI. Külső váci-út 23. sz.

Poloska-gát.

A poloska-gát az eddig is mindentéle poloska-irtószerekkel dacolhat, mert a poloska-gát oly föjtő erőt fejt ki, melylyel öt percz alatt minden poloskát, a mely lélegzik, megfojt. Az eddigi többféle poloska-irtószereket tulhatalja, mert nemcsak ott pusztít, a hol poloska-téreg látható, hanem mindenholva hatol, mert a poloskák leginkább a szoba-pad-
lók alatt, továbbá ablak- és ajtókerék között tartózkodnak, a hová irtó port hinteni lehetlen, de ezen föjtő gőz még ott is minden a mi életben van, elpusztít.

Állítsom valóságga mellett szőljön a kö-
vetkező bizonyítvány:

T. sz. Guttman David ur megkeresésére ezennel készségesen tanusítom, hogy szálláso-
mat gőzkészülékével 24 óra alatt a mindenté-
dig mindenféle feregirtó szerekkel dacoló-
rovavotoktól teljesen és mint reménylen gyö-
keresen is megisztította, mért is a mondot
gőzkészülékét a hasonló bajtól szenvedő kö-
zönségnek a magam részéről ajánlalom. Dr
Weiser Károly kir. közigazgató.
A közönségnek még számos líy bizonyítvány-
nyal szolgálhatok. E vegyalkat neve:

POLOSKA GÁT.

Kapható dobozokban; használati utasítás ze-
rint a poloska-irtást hátki is eszközölheti.
Ára dobozonként 50 kr., 1 és 2 ft.

Guttman David

lakás- és ablak-tisztító vállalata.

Alapítvaott 1873-ben.

Budapest, Károly-körút 22. szám alatt
Röser-bazár.

Vidéki megrendelések elfogadhatnak. Leve-
lekre azonnal válaszol.

4-13.

KNUTH KÁROLY

műszaki irodája és gyára.

Budapest, VII ker. Szövetség-utca 3 sz.

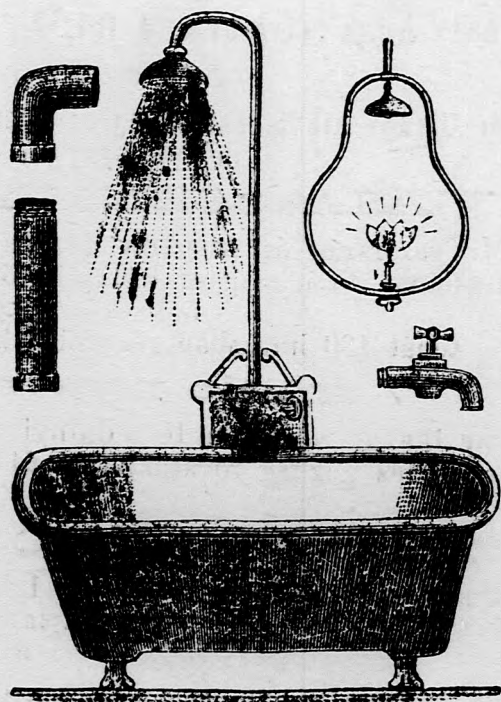
Elvállal és berendez:

Légszesz és vízvezetékeket.
Szivattyúkat minden célra, vizszállító kasokat.
Szivattyú telepeket járgány, légszesz-gőz-és vízmotor hajtással.
Városok, gyárak, kastélyok lakóházak stb. vízzel való ellátását.
Minden rendű központi fűtéseket, állami nyilvános és magán épületek részér

Szellőztetéseket.
Gőz, köd és zuhany fürdőket.
Szárítókat, bármily célra.
Legjobb rendszerű closeteket.
Vas és kőagyag eső csatornázásokat.
Gőzfűző és gőz mosókonyhákat.
Szűrő és fertőtlenítőket.
Természetes légszesztelepeket.
Kőszén és olaj gázgyárakat.

KŐAGYAG CSÖVEK NAGY VÁLASZTÉKBAN RAKTÁRON

Berendezett telepekről a legjobb elismerések.

Készítésvetéseket készséggel készít.

3 nap alatt

gyógyul meg a hevenyes és 2-3 hét
alatt a több év óta tartó

hugycsőfolyás

gyökeresen és utókövetkezmény nél-
kül egy eszköz, a

PAUSIBLENON

alkalmazása által. A használatban le-
vő gyógymódok közt egyedül ez a
legészszerübb. Az újabb orvosi tudomá-
ny legtkéletelesebb vívmánya. Ezen
a legkitünőbb szak emberek által aján-
lott gyógyszerköz csakis a feltalálónál
Dr. Tóth Budapest, IV. Deák
Ferencz-utca 3. sz. czim alatt ren-
delhető meg.

Ára használati utasítással 6 frt 30 kr

Magyarországi szabadalom száma

6531. 91.

6-13.

A PESTI HIRLAP NAPTÁRA.

Egyedüli a maga nemében az a kedvezmény, melyben a **Pesti Hirlap** részesíti előfizetőit.

Karácsonyi ajándékul

szívesen a karácsonyi ünnepek megelőző napokban, minden előfizetőnek, — még a legújabb belépőknek is
ingyen és bérmentve

küldi meg a lap kiadóhivatala a **Pesti Hirlap 1893. évi diszes nagy naptárát,**

mely minden egyéb naptárt fölöslegessé tesz,

amint azt alább felsorolt tartalma kétségtelenül bizonyítja és felülmul minden más rendkívüli karácsonyi mellékletet, mert az előfizető **egész éven át hasznát veheti.**

A naptár **30 nagy iv terjedelmű** s a tavalyinál még bővebb tartalma és diszesebb kiállítása.

A naptár **cimlapját** pompás kép díszíti, melyet **ROSKOVICS IGNÁC** jeles festőművész rajzolt

A 9–10 ivnyi **szépirodalmi rész a Pesti Hirlap munkatársainak** java dolgozatait tartalmazza. Köztük:

JÓKAI MÓRTÓL „Bün-e az embernek a saját felelősségét megcsókolni“ cím alatt elbeszélést;

MIKSZÁTH KÁLMÁNTÓL „A királyok is csak emberek“ cím alatt két történeti adomát; ezek: I. Mennyit ér egy király szeretete? II. Mennyit ér egy király memóriája?

BÁRSONY ISTVANTÓL „A Sas-familia“ cím alatt hosszabb elbeszélést;

MURAI KAROLYTÓL egyfölvonásos vigjátékot: „A beszélő baba“ cím alatt;

KENEDI GÉZÁTÓL jegyzeteket: „A lopásról“ cím alatt;

KOZMA ANDORTÓL rajzot „Elvált utak“ cím alatt;

KADA ELEKTÓL történeti elbeszélést „A Szegény Ali“ cím alatt;

GYARMATHY ZSIGÁNÉTÓL rajzot „Az első és utolsó utazás“ cím alatt;

BOROSTYÁNI NÁNDORTÓL történeti elbeszélést „A két Battyhány“ cím alatt;

SEBŐK ZSIGMONDTÓL rajzot „Az apa“ cím alatt;

EGRESSY ÁKOSTÓL szabadságharci visszaemlékezést „A vég kezdete“ cím alatt;

O. MÁTRAY ERNŐTÓL reminiscenciákat „A magyar forradalom történetéhez“ cím alatt;

SOMOGYI EDÉTÓL „Az 1893. év égi programját“;

TUSZKAY ÖDÖNTÓL orvosi apróságokat;

ÁBRÁNYI EMILTÓL, BARTÓK LAJOSTÓL, LIPCSEY ADÁMTÓL, LUBY SÁNDORTÓL költeményeket.

Az érdekes közlemények hosszú sorát a Pesti Hirlap adoma- és ötlet-pályázatán közlésre méltatott **adomák** válogatott gyűjteménye rekeszti be.

A naptár többi tartalma:

- napközi rész**, minden hónap mellé üres fehér lappal följegyzések számára;
- tiszti cím- és névtár**, (a ministeriumok, fővárosi törvényhatóság, m. kir. államrendőrség tisztviselői, budapesti ügyvédek és orvosok, főrendek, országgyűlési képviselők név- és lakjegyzékével);
- fővárosi kalauz**, sok hasznos utmutatással;
- országos és heti vásárok** legteljesebb kiigazított jegyzéke;
- sorsolási naptár, bélyegfokozati és pénzátszámítási táblázatok;**
- képek** (32 oldal) magyarázatokkal és **hirdetések**.

A képek közül kiemelendők: **A koronázás jubileuma**. (Képsorozat: A király és a királyné legújabb fölvetelü arcképei. — Gr. Károlyi István a diszbandérium élén. A bevonulás, a kivilágítás, tűzijáték, fáklyásmenet — A szent korona mai alakjában.) — Az új magyar pénzek. — Az év valamennyi nevezetesebb bel- és külföldi szereplőinek arcképei, (Kossuth Lajos 90.-ik életévében), Lukács Béla, Wekerle Sándor ministerek, br. Bánffy Dezső, gr. Batthyány Lajos fumei kormányzó, Fehér Ipoly, Szmrecsányi Pál, Firczák Gyula, Kiss Áron, stb. arcképei, fejedelmi családok ifju házassági vagy jegyesszérei.) — Az év nevezetesebb halottjainak arcképei, (Baross Gábor, Klapka György, gr. Teleki Sándor, Kerkápoly Károly, Hunfalvy Pál, Törs Kálmán, Török János, Henrik főhg és neje, stb.) Vilmos császár cetvadászaton; Bismarck hg Bécsben; Gladstone mint szónok; Vilmos császár bemutatja a trónörököszt gárda-ezredének; Erzsébet királyné villája Corfu szigetén; a siami király gyermekeivel; s még egész sor érdekes kép tarkítja a naptárt.

Ennél teljesebb és gazdagabb tartalma naptár ma valóban nem készül hazánkban.

(A többit lásd a másik oldalon.)

A Pesti Hirlap előfizetési ára:

Egész évre 14 frt. | Fél évre 7 frt. | Negyedévre 3 frt 50 kr. | Egy óra 1 frt 20 kr.

— Rendes zenemellékletek. —

— Mutatványszámokat kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal: —

Budapest, V. ker., nádor-utca 7. szám.

Nyomatott Légrády testvérek körforgógépein.

Megjelenik 50,000 példányban.

PESTI HIRLAP

független, szabadelvű, demokratikus napi közlöny.

Tizennégy év óta s kivált a legutóbbi idők nevezetesebb politikai kérdéseinek tárgyalása alkalmával, a magyar olvasóközönség meggyőződhetett, hogy a **Pesti Hirlap a tiszta szabadelvűség alapján álló, pártoktól, kormánytól és felekezetektől egyaránt független lap**, melybe különböző pártállású jeles publicisták irtak és irnak cikkeket; hogy a **Pesti Hirlap** mindenkor elismert **liberális** irányától, divatos jelszavak kedvéért, nehéz időkben sem tért el soha, s hogy mindig hiven szolgálta és szolgálja a **magyar demokracia** érdekeit.

A **Pesti Hirlap munkatársai** közt Magyarország elsőrangú publicistái és szépirodalmi erői vannak.

Korunk két legelső írója: **JÓKAI MÓR** és **MIKSZÁTH KÁLMÁN** a **Pesti Hirlap** rendes munkatársai.

JÓKAI MÓR

évenként több regényt ír a Pesti Hirlap számára s azonfelül **tárcákat** egész éven át.

Szeptember 18-án kezdte meg a «Pesti Hirlap» **Jókai Mór** legújabb — egyenesen a lap számára irt —

A KÉT TRENK

című, két-kötetes történelmi regényének közlését.

Az október 1-ével belépő új előfizetők a regénynek addig megjelenő részét külön lenyomatban kapják meg.

MIKSZÁTH KÁLMÁN

közkezdveltségre emelkedett **országgyűlési karcolatai** mellett kisebb-nagyobb **elbeszéléseket, tárcákat és humoros apróságokat** fog ezentul is írni a Pesti Hirlapban.

A régebbi és újabb publicistái és írói nemzedék egész jeles gárdája szolgáltatja a Pesti Hirlap politikai és társadalmi **vezércikkeit, tárcáit** s a **kritikai** és **mulattató** közleményeket, míg az **állandó rovatokat** kipróbált hirlapírói erők vezetik, amint azt igazolja

a munkatársak névsora:

Antalik Károly,
Bartók Lajos,
Bársony István,
Bede Jób,
Beksics Gusztáv országgy.
képviselő,
Borostyáni Nándor,
Büsbach Péter, országgy.
képviselő,
Futó Ferenc (Szaladó),
Gyarmathy Zsigáné,
Halász Gyula.

Iványi Odön,
Jókai Mór,
Kada Elek,
Karczag Vilmos,
gr. Keglevich István,
dr. Kenedi Géza
(Quintus) felelős szerk.,
Kereszty István,
dr. Komor Gyula,
Kozma Andor,
Légrády Károly főszer-
kesztő,

Lipsey Adám,
Luby Sándor,
Mikszáth Kálmán
(Scarron),
Molnár Antal országgy.
képviselő,
Murai Károly,
Németh Ignác,
Pósa Lajos,
Pulszky Ferenc,
Schmittely József segéd-
szerkesztő.

Schvarcz Gyula, országgy.
képviselő,
Sebők Zsigmond,
Sebők Gyula,
Somogyi Ede,
dr. Sziklay János,
Szomaházy István,
dr. Sztterényi Hugó,
dr. Tuszkay Odön,
Vojtkó Pál.

A **Pesti Hirlap** naponként **16—20**, vásár- és ünnepnapokon **24—28—32 oldal** terjedelmű, úgy, hogy ma két-ségtelenül legbővebb tartalmu a napilapok közt.

A **Pesti Hirlap** még **rendkívüli kedvezményeket** is nyújt előfizetőinek:

1. minden két hétben **zenemellékletet**,
2. minden évben karácsonyi ajándékul

a Pesti Hirlap nagy képes naptárát.

(Lásd a tulsó oldalon.)

Előfizetési árak: Egész évre 14 frt. Fél évre 7 frt. Negyedévre 3 frt 50 kr. Egy hóra 1 frt 20 kr.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal:

BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 7. SZÁM.